

gítettek bemutatni egy kicsi, sajátos szakmai felsőfokú intézmény életét. Köszönjük a konferencia előadóinak az értékes szóbeli és írásos dokumentációt, a szervezőknek a szervezést, a résztvevőknek a részvételt.

(Szükség van-e a GIS Open konferenciára egyáltalán, s ha igen, akkor milyen jellegű konferencián venne részt szívesen a látogató? Ezt a kérdést is időről időre fel kell tennünk, hiszen csak akkor van értelme konferenciát szervezni, ha az találkozik a résztvevők "valós, esetleg rejtett igényeivel." Úgy tűnik, legfeljebb másfél órás üléseket lehet tervezni, s egy ilyen szekció végén, az összes előadás után lehetőséget kellene

biztosítani a hozzászólásokra, kérdésekre. Mindenképp kellene olyan lehetőséget teremteni, amikor minél többen fejthetik ki személyes véleményüket egy-egy szakmai kérdésben. Ezt megelőzően azonban szükség van a bevezető, vitaindító, gondolatébresztő előadásokra... És még sok mindenre, amiről honlapunkon várjuk a véleményeket...)

A konferenciáról készített képek honlapunkon megtekinthetők (www.geo.info.hu).

Busics György

TANÁCSKOZÁS A FÖLDÜGYI ÉS TÉRKÉPÉSZETI MINŐSÉGIRÁNYÍTÁSRÓL

Napjainkban egyre határozottabban vetődik fel a minőség (ezen belül a minőségirányítás, minőség-ellenőrzés stb.) kérdése a földügy és térképészet területén is. Ennek egyik oka maga a gyorsuló technológiai fejlesztés, amely kétségtelen előnyei mellett azzal is jár, hogy

A nyitó ülés elnöksége (jobbról balra): dr. Detrekői Ákos, az MFTTT elnöke, dr. Kőszegi Géza FTF főosztályvezető és Apagyí Géza FTF főosztályvezető-helyettes

a régebbi szemlélet és szabályozások alapján egyre nehezebb „kézben tartani” a végtermék (tevékenység) minőségét, elfogadhatóságát. Ezt aztán még hangsúlyosabbá teszi a közeledő EU-csatlakozás földügyi-térképészeti megalapozása vagy ha úgy tetszik kényszere.

A vázolt folyamat megtárgyalásának szükségességét az MFTTT jó érzéssel ismerte fel. Így került megrendezésre – az elmúlt évtől már ismert – szabadsághegy „Sunlight” Szállóban 2002. március 21–22-én a „Minőségirányítás a földügyi és térképészeti ágazatban” c. ankét.

A rendezvényen közel 100 fő vett részt, amelyből 70 % (69 fő) a földhivatalokat és a főhatóságot kép-

viselte. A résztvevők mintegy 19 %-át a FÖMI, az NKP Kht., a katonai térképészet és a Geodézia Rt. tette ki, a hiányzó 11-12 %-ot pedig a vállalkozások és egyéb intézmények adták.

A rendezvény során 12 előadás hangzott el, továbbá az első nap délutáni előadás végén élénk vita (konzultálás) következett, amelyben legalább tíz résztvevő fejtette ki véleményét a minőségirányítással kapcsolatban.

Március 21-én este jó hangulatú közös (záró) vacsorára is sor került, amely alkalmat adott a vita folytatására és a barátság erősítésére.

A résztvevők egy része

A kétnapos tanácskozást dr. Detrekői Ákos akadémikus, az MFTTT elnöke nyitotta meg. A megnyitó keretében üdvözölte a vendégeket, hivatkozott a tavalyi (ugyanítt tartott) sikeres kataszteri tanácskozásra. Ezt követően aláhúzta a piac, a minőség egyre növekvő jövőbeli szerepét, majd felkérte dr. Kőszegi Géza FVM FTF főosztályvezetőt a nyitó előadás megtartására.

Az előadás címe „A minőségirányítás a földügy területén” volt. (Mivel az előadás teljes szövegét már a mostani szám elején közöljük, ezért a mi tájékoztatónkban csupán egy nagyvonalú áttekintést adunk.)

Az előadó kiemelte, hogy a minőség szerepét különösen az EU-integrálás erősíti, mivel az nem csupán a termékre, de a szolgáltatásra és a szakigazgatásra is vonatkozik.

Dr. Detrekői Ákos akadémikus a térinformatika és földmérés minőségi kérdéseiről beszél

Felsorolta azokat a főbb földügyi-térképészeti részterületeket, amelyekre különösen ügyelni kell. Definiálta a minőség fogalmát: A minőség az ügyfél deklarált, illetőleg közvetetten értelmezhető igényeinek megfelelő szolgáltatások összes lehetséges vonatkozását jelenti. De a minőség eszköz is, amely segíti a közös programok tervezését és megvalósítását!

Foglalkozott az EU-ban a közszektor vonatkozásában kifejlesztett „Közös értékelési rendszerrel” (Common Appreciation Form; CAF), hasonlóképpen a „Nemzetközi Szabványosítási Szervezet” (International

Dr. Kőszegi Géza (FVM FTF) a minőségirányítás főbb alapelveit ismerteti

Standard Organization; ISO) jelentőségével, amely a szállító és vevő kapcsolatrendszerét kibővíti egy harmadik féllel, annak érdekében, hogy a megrendelő (vevő) jobban tájékozódhasson, azaz megbecsülhesse a szállító (és a termék) minőségét.

Végül az előadó foglalkozott még a minőségirányítás főbb alapelveivel. Ezek a következők:

- vevő-orientált szemlélet;
- a vezetés szerepe;
- a munkatársak részvétele;
- folyamat-alapú szemlélet;
- rendszer-szemlélet és irányítás;
- folyamatos fejlődés;
- a tényeken alapuló döntések és végül
- a kölcsönösen előnyös kapcsolatok (vevő/szállító).

Apagy Géza (FVM FTF) az időszerű feladatokat tárgyalja

Dr. Detrekői Ákos akadémikus (a BME rektora) előadásának címe a következő volt: „A térinformatika és a földmérés kapcsolata, különös tekintettel a minőségi kérdésekre”.

Az előadásban számos olyan információ hangzott el, amely szűkebb szakterületünkön belül még kevésbé ismert. Ezek közül igyekszünk kiemelni a legfontosabbakat. (Ezt annak reményében tesszük, hogy az előadó a saját szóbeli ígérletét – bokros teendői mellett – be is tudja váltani, és így az olvasók folyóiratunk valamelyik következő számában részletesebben is megismerkedhetnek az előadás anyagával.)

Az előadó a minőség fogalmával kapcsolatban a következőket emelte ki.

- A szolgáltatás (termék) minőségét legjobban a vevő elégedettsége igazolja.
- A minőségellenőrzésnél a szállító célja, hogy az árut átvegyék.
- A minőségbiztosítás a folyamatra irányul, a minőség-menedzsment pedig a szervezetre.

– A szolgáltatásnál (árúnál) fontos, hogy a vevőnek legyen választási lehetősége.

A térinformatika fejlődését az előadó úgy jellemezte, hogy

- gyorsan növekszik (maga a térinformatika);
- de igen gyors az információ tömegének növekedése is; ugyanakkor
- növekszik az igény, mindemellett pedig

Zsámboki Sándor elnöklés közben

– módosul az alkalmazói terület is (katonai, állami, gazdasági és már a magánszférában is).

Különösen gyorsan nő a térinformatika felhasználása a közlekedés, a közművek, a település-vezetés területén.

Az előadó az információs rendszerekkel összefüggésben utalt a rendszerek hasonlóságára, a szabványok szerepének növekedésére és az adatok „áruvá-

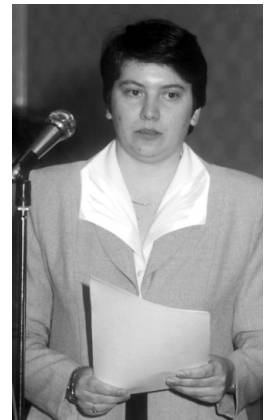

Dr. Forgács Zoltán (FÖMI) előadás közben

válására”. Ugyancsak felsorolásra kerültek az információkkal szembeni követelmények; nevezetesen: a sértetlenség, a hitelesség, az adatvédelem, az indokolt titkosság, a hozzáférési lehetőség, a könnyű kezelhetőség, az archiválás stb.

A térinformatika és a földmérés kapcsolata vonatkozásában kiemelte az előadó

- a referencia-rendszerek jelentőségét (koordináltak, vetületi rendszerek, térkép-rendszerek stb.),
- az adatbiztosítás fontosságát más információs rendszerek számára, továbbá, hogy
- a két terület együttélése „sajátos célú rendszert hoz létre” (pl. ingatlan-nyilvántartás).

Weixler János és Rábai Csilla (WORGMARK Iroda)

Ugyancsak elhangzott, hogy az adatok tárolása, kezelése és megjelenítése területén ma sajátos a helyzet Magyarországon is. Hiszen ma a földmérési adatok jelentős része még hagyományos adathordozón van, amelyek egyúttal a „megjelenítést” is elvégzik. A továbbblépés abban mutatkozik meg, hogy az adatok egyre nagyobb részét már digitális formában is tárolják, és kezelik, de egyre inkább elválnak egymástól a tárolás és a megjelenítés. Azonban megfigyelhető az újabb követelményekhez való alkalmazkodás készsége is!

A földmérés – ezen belül a magyar földmérés – sajátosságainak tárgyalása során az előadó a szakterület erősségeként értékelte az alapos szakmai ismeretet és a gazdag alapadat-háttérrel (alaptérképek, koordináták stb.). Ugyanakkor a szakma gyengeségeként (veszélyként) említette az elkülönülést, a szükségesnél gyengébb minőségi szemléletet és azt, hogy területünk lemaradásban van a nemzetközi és hazai fejlődési irányokhoz (trendekhez) képest.

A földmérés kedvező lehetőségeként hangzott el: a bővülő piac nyújtotta új lehetőségek, a határozottabb

bekapcsolódás az informatikába, továbbá a most ki-fejlődő „geomarketing“, azaz piaci szemlélet az ada-tok előállítás, kezelése és „eladása“ területén.

Szakterületünk jövőbeli „fenyegetettségei“ között említette az előadó:

Dr. Busics György főigazgató-helyettes illetőleg dr. Kiss Antal egy. docens a minőségbiztosítás oktatásáról beszél

– a szakterület „beolvadását“ az informatikába, továbbá

– piaci részesedésünk csökkenését (ha nem ügye-lünk a felhasználói igények módosulására).

Figyelemre méltó információkhoz jutott a tanácsko-zás résztvevője Apagyi Géza FVM FTF főosztályveze-tő-helyettes előadásából, amelynek címe a következő volt: „A földügy és térképészet időszerű feladatai“.

Oskó András, a Fővárosi Földhivatal helyettes vezetője véleményezi a minőségbiztosítás tervezetét

Az előadás bevezető részében a hallgatók jól össze-fogott tájékoztatót kaptak a teljes földügyi szakág hely-zetéről (EU-csatlakozás szakmai vonzatai, továbbá a meglehetősen szerteágazó szervezetszerű feladatok).

Az előadó megállapította, hogy az szakág időben megfogalmazta fejlesztési stratégiáját. Ebben na-

gyobb iránymódosításra nincs szükség, és a létreho-zott alapok jó bázist jelentenek az EU által megfogal-mazott intézmény-fejlesztéshez is.

Az előadás legfontosabb része a földügy fő terüle-teinek tömör, világosan megfogalmazott feladatainak ismertetése volt. Ezek a következők:

1. Földvédelem – földhasználat

– Az évenkénti határszámlelk, a termőföld hasznosí-tása és megőrzése.

– A részarány-földkiadás és földkárptólás gyors be-fejezése.

– Új eljárási rend kialakítása (osztatlan közös tulaj-donok megszüntetésére, elővásárlási- és előhaszon-bérleti jog).

– A földtörvény módosításával és a Nemzeti Föld-alappal összefüggésben a földhasználati nyilvántartás kiterjesztése, továbbá a személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

– Gyommentesítési program.

Holló Anna a Gödöllői Földhivatal vezetője és Wolf Ferenc (Somogy Megyei Földhivatal) felkért hozzászólók

2. Ingatlan-nyilvántartás

– Az ügyirat-hátralék csökkentése, majd felszámó-lása.

– Rendezetlen tulajdoni állású ingatlanok rendezé-se (bejegyzése).

3. Földmérés és térképészet

– A digitális (vektoros) külterületi térképek előál-lításánál elvi és technológiai előkészítése, majd a for-rások biztosítása, és a megvalósítás megkezdése.

– A szükséges források biztosítása a DAT megvaló-sításához.

– Döntést kell elérni az MTP-ben.

– A földügyi szakigazgatás rendszerszemléletű mi-nőségirányítása feltételeinek megteremtése (lásd FŐ-MI előkészítést).

– Tisztázni kell az EU agrártámogatások ellenőrzési rendszerében (IIER) a földügy-térképészet feladatait. Ebben jelenleg egyrészt mintaprojekt kísérlet folyik (MEPAR fizikai blokk), a FÖMI a távérzékelési technológiát dol-

Oros László (Szabolcs Megyei Földhivatal) hozzászólás közben

gozta ki, az NKP Kht. pedig 120 települést érintő teszt-feladatot végzett. Ez utóbbi révén létrejöhet a külterületi digitális állomány, amely egyrészt segíti a kataszter költségtakarékos és kikerülhetetlen IIER-es felhasználását, de egyúttal lehetővé teszi a multiszektorális felhasználást is.

4. Informatika

– Továbbfejleszteni és működtetni kell a földhivatali elektronikus ügyintézt.

– Be kell üzemelni a TAKARNET-et.

Az első napi ebédszünet után a levezető elnöki teendőket Zsámboki Sándor, az FVM FTF egykori főosztályvezetője látta el. A délutáni ülészak első részében dr. Forgács Zoltán (FÖMI osztályvezető) „Az állami alapadatok minőségirányítási rendszere” c. előadására került sor, majd Weixler János (WORGMARK Iroda) a „Földmérő cégek minőségtanúsításra való felkészí-

Dr. Forgács Zoltán elnöklés közben; jobbról dr. Borza Tibor (FÖMI KGO), balról Virág Gábor (FÖMI KGO)

tésének tapasztalatairól” tájékoztatta a jelenlévőket.

Dr. Forgács Zoltán előadásában előbb áttekintette a minőség, majd a minőségirányítás fogalmát, majd ismertette a minőségirányítás földmérési-térképészeti jogszabályi hátterét. Bemutatta a FÖMI-nek a témá-

val kapcsolatos munkáját (saját belső irányítási rendszer és ennek tanúsítása) és a Minőségügyi Kézikönyv tervezetét. Ismertette az MSZ EN ISO 9001:2001 jelű szabványt. Tájékoztatót adott a földmérési-térképészeti minőségi irányítás elveiről (és hierarchiájáról), a külső és belső vizsgálatok rendjéről.

Végül foglalkozott a Minőségügyi Kézikönyv tervezetére beérkezett nagy számú észrevétel tipikus eseteivel és ezeken belül értelmezte azok lehetséges kezelését. (FTF döntés, lehetséges variációk.)

(Figyelemmel arra, hogy az előadás teljes anyagát folyóiratunk 2002/3. számában már közzétettük, így a téma további tárgyalásától eltekintünk.)

Weixler János (WORGMARK Szervezési és Tanácsadó Iroda) lényegében egy cégbemutatót tartott, és ezzel a minőségbiztosításra alkalmas cégek (intézmények) jelenlévő képviselői számára érthetőbbé tette a nemzetközi ISO-szabványok kifejlődését és jelenlegi szerepét.

Résztevők (jobbról balra): Zsámboki Sándor, dr. Mihály Szabolcs, dr. Kiss Antal (és mögötte) dr. Szabó Zsolt

Elmondta, hogy a nemzetközi szabványok elsőként a hadiiparban alakultak ki, ahol a minőségnek, a résztvevők magas fokú összehangolásának különösen nagy szerepe van. Majd ez tovább terjedt a gépipar és más ágazatok felé is.

Az előadó foglalkozott az ISO-szabványok módosításával és ezek hatásával is. Kifejtette, hogy a szabvány elősegíti a szabatos értelmezést, és ennek révén hozzájárul a szállító és vevő hosszú távú harmonikus, de mégis rugalmas együttműködése kialakulásához és a szükséges továbbfejlesztéshez.

De a szabványok segítenek a korszerű információ-hordozók és fejlettebb technológiák elfogadtatásában is. Szóba került továbbá az ISO-szabványok rugalmassága is, amely speciális helyzetekben sajátos értelmezésekre (és kizárásokra) is módot nyújt.

A délutáni rövid szünet után Rábai Csilla (WORGMARK Iroda) „Minőségirányítás oktatása, auditor képzés” c. előadása következett. Ennek keretében a külső motivációk között a következőket említet-

te: a vevők sajátosságai, a piackényszer, az export piacok, az állami megrendelések, a versenytársak, a tulajdonosi igények, a vállalatról alkotott kép (image).

A belső motivációk között a következőkről hallottunk: szervezettebb folyamatok, rendteremtés, a működés folyamatos javítása, az ellenőrizhetőség, költségmegtakarítások, egyenletesebb minőség, rendszerszemlélet.

Az előadó vázolta a képzés főbb csoportjait is:

- általános képzés (vezetők, irányító munkát végzők stb. számára),
- operatív képzés: adott munkakörre (spec. szempontok szerinti felkészítés),

Dr. Vázcy Attila (NKP Kht.) a minőségügy, Iván Gyula (FÖM) pedig a minőségbiztosítás és adatminőség kérdéseit tárgyalja

– belső auditor-képzés, amelynek van egy elméleti és egy gyakorlati része, és végül sor kerül „próba-auditálás“-ra is.

Az első nap – sorrendben – utolsó előadását dr. Busics György főigazgató-helyettes tartotta a „Minőségbiztosítás oktatása a Geoinformatikai Főiskolai Karon“ címmel, amelyhez a BME részéről csatlakozott még dr. Kiss Antal egy. docens, aki a téma BME-s vonatkozásait ismertette.

Visszatérve az első előadásra; dr. Busics György szabadon elmondott előadása keretében számos információ hangzott el a minőségbiztosítás felsőoktatási vonatkozásairól (egyáltalán a téma oktatásának szükségességéről – ezt igényli az oktatási kormányzat is), továbbá arról, hogy – mivel új tárgyról van szó – annak oktatása és a tananyag összeállítása nem könnyű feladat.

A fehérvári kar vonatkozásában elmondta, hogy Minőségbiztosítás c. tárgy már az OLLO-projekthez kapcsolódó továbbképzésnél is szerepelt, majd folytatódott más programok oktatási moduljainak fehérvári realizálásainál (pl. NKP-program).

Az előadó foglalkozott a tárgy oktatása résztemáival is. Például a tananyag bevezető (általános) részében a fogalmak értelmezéséről, a minőségirányítás kialakulásáról (történet) és az egyes minőségbiztosítási rendszerek nagyvonalú bemutatásáról volt szó. A tan-

Hetényi Ferencné, a Pest Megyei Földhivatal osztályvezetője és Kovács Gáborné (FTF) bemutatják az új F2 Szabályzatot

anyag (nagyobbik) szakmai része aztán a legfőbb területek – szabványokon alapuló – követelményeit tárgyalja: kitérve számos sajátos probléma-helyzet feloldásának lehetőségére is.

Az előadó végül összefoglalta a téma oktatásának jelentőségét, amely szerint fontos, hogy a minőségirányítás bekerült a szakma felsőoktatási tantervébe, amely – az általános tájékoztatáson túl – segíti a módszer-szemlélet kialakulását a földmérés-térképészet területén is.

Dr. Kiss Antal (BME) előadásában a következőkről szólt.

– A BME-n a különböző mérnöki szakokon már régóta oktatnak szakmaspecifikus minőségügyi ismereteket.

– A földmérő szakos hallgatók esetében a BME-én csak később indult a tárgy oktatása.

– A jelenleg általában alkalmazott minőségügyi módszerek és kifejezések a telepített gyáriparrá

Részvevők: balról elől a Békés Megyei Földhivatal képviselői

jellemzők, szakterületünkön való értelmezésükre és oktatásukra szükség van.

1997 szeptemberétől a műszaki felsőoktatásban résztvevő hallgatók számára kötelező a minőségügyi ismeretek elsajátítása 157/1996 (X.22.) kormányrendelet alapján.

A BME Építőmérnöki Kar Földmérő és térinformatikai és építőmérnök hallgatói számára 1995-től „Építőipari méretellenőrzés” címmel végvizsgorlati, kötelezően választható tantárgy indult, melyet 1998-

A hölgyek üdvözlése

tól a „Minőségbiztosítás az építőiparban” c. tantárgy váltotta fel.

1998-ban a Geodéziai szakmérnöki szak Kataszteri ágazatán „Minőségbiztosítás” c. tantárgy került oktatásra. Ez évben induló kataszteri szakmérnök képzés oktatási terében „Minőségirányítás” c. tantárgy szerepel.

A Soproni Egyetem Földmérési és Földrendezői Főiskolai kar rendezésében 1998-ban több Műegyetemi oktató vett részt az NKP program minőségbiztosítási ismereteinek tanításában (pl. Minőségbiztosítás a Kataszteri Térképkészítésben).

E tantárgyakban minőségügyi és mérésügyi alapfogalmak és szakterületünkön alkalmazható módszerek kerülnek előadásra.

A tanácskozás első napi programja egy jól sikerült konzultációval (vitával) zárult: amelynek fő témája a „Minőségirányítás bevezetésének lehetősége a földügyi igazgatásban” volt. Ennek levezetője ugyancsak Zsámboki Sándor volt, aki – korábbi szakmai tapasztalatain túl – ma is eredményes munkát végez a FÖMI, továbbá a földügyi igazgatás minőségbiztosításával kapcsolatos elgondolások kimunkálása, illetve bevezetése területén.

A konzultáció keretében előbb két felkért hozzászóló kapott szót.

Holló Anna, a Gödöllői Földhivatal vezetőjének álláspontja az, hogy a minőségbiztosítás általános földhivatali bevezetését meg kell előznie egy átvilágítás. Továbbá ő is azon a véleményen van, hogy földügyi vonatkozásban cél, hogy „mindenki elégedett legyen”, de ehhez

a kormányzatnak olyan intézkedéseket kell hoznia, amelyek következetesek, és nem változnak állandóan.

Wolf Ferenc (Somogy Megyei Földhivatal) elsőként azzal a kérdéssel foglalkozott, amely a földhivatalok részéről a Minőségügyi Kézikönyv-tervezettel kapcsolatos észrevételek között is a fő helyen szerepelt. A hozzászólónak is az a véleménye, hogy a minőségügyi rendszert csak úgy szabad bevezetni, ha az a földhivatalok teljes profiljára vonatkozik és nem csupán a földmérésre.

A kérdés az, hogy a bevezetéshez szükséges források hogyan jelennek meg, hiszen a földhivatalok jelenleg is a sok kormányfeladattal küszködnek. Kampánymunkák idején pedig sajnos „a mennyiség és nem a minőség a döntő”!

Baranya és Békés Megye

Szóba került még, hogy a jobb színvonalú földhivatali munkához

- megfelelő pénzügyi források,
- korszerű és egységes szoftverek kellene,
- a minőségügyi megbízottnak a legképzettebb személynek kell lennie, és
- ezt a funkciót nem kellene a földmérési szakfelügyelői feladatokkal összekapcsolni;
- a bevezetést pedig fokozatosan (előbb egy-két helyen kísérleti jelleggel) kell kipróbálni.

A jelen sorok írójában (már a most vázolt két hozzászólás alapján is) a következők fogalmazódtak meg.

– A földhivatalok nem földmérési területei még nem készültek fel a minőségbiztosítás bevezetésére.

– A még ma is folyó elmaradt feladatok befejezése (és a várható újabb „kampányfeladatok”) miatt nehéz lesz a földhivatali minőségügyi funkciót tartalmasan el látni. Ha a terhelés ezen a szinten marad, újabb források biztosítására pedig nem kerül sor, akkor a bevezetés csak formai lehet, ezzel azonban éppen fordított eredményt érünk el: a minőségbiztosítás visszája (megcsúfolása) következne be.

– Külön kérdés, hogy a földhivatali vezetők mennyire lesznek „fogadókészek” a minőségügyi megbízott (felelős) érdemi felügyeletére.

A két felkért hozzászóló után nagy számú (önkéntes) hozzászólásra került sor (Oros László, Zsámboki Sándor, Weixler János, dr. Mihály Szabolcs, Hetényi Ferencné, Holló Anna, Németh József, dr. Kiss Antal és mások).

Közülük külön is foglalkozunk dr. Mihály Szabolcs (FÖMI főigazgató) hozzászólásával, aki a következőket mondta.

Közös vacsora (részlet)

– Tisztázni kell, hogy a földügy (benne a földmérés-térképészet) akarja-e a minőségbiztosítást?

– De ettől függetlenül tény, hogy a gazdasági élet gyorsan változik (globalizáció, EU-csatlakozás), és ezt nem lehet kikerülni.

– Az EU-tagországok részéről is kapunk ösztönzést a minőségbiztosítás bevezetésére, bár esetenként ott is vannak gondok.

– A jövőt illetően tudni kell „eladni” az adatainkat (információinkat)! Tehát „kereskedni” kell! Akkor pedig szinte kikerülhetetlen a minőségbiztosítás és vele együtt az ISO.

A vita során előkerült kérdésekre külön is válaszolt dr. Forgács Zoltán. Válaszának fontosabb elemei a következők voltak.

– A minőségüggyel kapcsolatos trendet nem lehet figyelmen kívül hagyni.

– Meg kell vizsgálni, hogy a minőségbiztosítás földhivatali bevezetését miképpen lehet összhangba hozni a földhivatalok jelenlegi adottságaival (túlterheltség, felkészültség stb.).

– A beérkezett válaszokról a (FÖMI felterjesztése alapján) az FTF-nek állást kell foglalnia.

A konzultáció végén a levezető elnök (Zsámboki Sándor) még a következőkre hívta fel a figyelmet.

– Az ISO nem „írhatja felül” az érvényes jogszabályokat, szabályzatokat.

– Biztosítani kell az ISO honosításának feltételrendszerét.

– Lehetséges a kísérleti bevezetés néhány földhivatalnál.

– Ő sem tudja elképzelni, hogy a bevezetésre csak

a földhivatalok meghatározott területein (földmérés) kerüljön sor.

– A továbblépéshez az FVM FTF meg kell fogalmazza álláspontját.

A második napi ülésen (március 22.) a levezető elnök dr. Forgács Zoltán volt. Az öt elhangzott előadás közül kettő a FÖMI KGO-nak a minőségbiztosítással, illetőleg az állami alapadatokkal kapcsolatos tevékenységét ismertette. Két további előadás a minőségügy kataszteri, továbbá elvi (és ingatlan-nyilvántartási) vonatkozásaival foglalkozott (az NKP Kht., illetőleg a FÖMI részéről). Az ötödik előadás pedig (Hetényi Ferencné) az új F2 szabályzat rövid bemutatásával foglalkozott, amely anyagot a tanácskozás minden résztvevője CD-n is megkapott.

Az első előadást Virág Gábor tartotta (FÖMI) a „K-GEO akkreditált kalibráló laboratórium létrehozása és működtetése” címmel. Ebben áttekintette a földmérés

Pest Megye és a Főváros

rés hosszmerési eszközeit, a kalibrálás jelentőségét, és bemutatta azon lépések sorozatát, amelyek eredményeként létrejött a K-GEO akkreditált laboratórium (1939, Máriabesnyő/Gödöllő összehasonlító alapvonal; 1986-87 új alapvonal kiépítése és mérése Väisälä-féle interferométer és MEKOMETER; 1989-től ideiglenes kalibrálási engedély; 1999, az alapvonal újramérése; 2000-től akkreditált kalibráló laboratóriumi tanúsítvány.)

A ma már „Gödöllői”-nek nevezett új alapvonal megbízhatósági jellemzői a következők:

$$m_{432\text{ m} - 1987} = \pm 0,06 \text{ mm (Väisälä)}$$

$$m_{432\text{ m} - 1999} = \pm 0,06 \text{ mm (Väisälä)}$$

$$m_{864\text{ m}} = \pm 0,1 \text{ mm (MEKOMETER)}$$

Dr. Borza Tibor „Geodéziai GPS helymeghatározó berendezések kalibrálása” címmel jól összefogott tájékoztatót adott egyrészt a GPS-meghatározások jelentőségéről, a vevők kalibrálásának szükségességéről és módjairól (egy vevő-, illetőleg két vevő kalibrálása). Megtudtuk, hogy 2001. decembertől a FÖMI a GPS-vevők kalibrálására is jogosult, amely tovább erősíti a hazai mérési programok egységes méretarányát.

A két penci (FÖMI) előadás – az ott hallott és esetenként már publikált eredmények bemutatásán kívül – azért is fontos volt, mert érzékeltette a hallgatósággal a földügyi szakigazgatáson belül a földmérésnek az állami alapadatokkal kapcsolatos fejlettebb minőségügyi állapotát és ebben a FÖMI (azon belül pedig a KGO) meghatározó szerepét.

Mivel a tanácskozáson a résztvevők kétharmada a földhivataloktól jött, nagy jelentősége volt *dr. Váczy Attila* (NKP Kht.) és *Iván Gyula* (FÖMI) előadásának,

Oldott állapot

hiszen mindkét előadás jelentős részében a kataszteri, felmérési és ingatlan-nyilvántartási vonatkozások domináltak.

Dr. Váczy Attila „Az NKP Kht. Minőségügyi elvárásai és azok érvényesítése” címmel tartott értékes és jól előkészített előadást. Az előadó ismertette a Kht. feladatait, a munkálatok jogszabályi környezetét és az intézményi szerkezetet. Foglalkozott az NKP Kht. többirányú földhivatali vonatkozásaival (adatszolgáltatás, folyamatos ellenőrzés stb.).

Példákat mondott arra, hogy a minőségirányítás egyes elemei már korábban kialakultak (és működtek) például:

- felmérési törzskönyv,
- felmérési tanulmány,
- belső vizsgálati rend,
- állami átvétel stb.

(Mivel az előadás anyagát folyóiratunk a 2002/5. számában várhatóan közölni fogja, ezért az elhangzottak további részletezésétől most eltekintünk.)

Iván Gyula (FÖMI) „Minőségbiztosítás és adatminőség” címmel tartott ugyancsak tartalmas előadást. (Mivel a folyóirat ezt az előadást is közölni szeretné, ezért itt is csak példa-jellegű kiemeléseket teszünk!)

Kiemelte az előadó, hogy országos értelemben a földügy kezeli a legtöbb adatot, továbbá, hogy az ingatlan-nyilvántartás minőségbiztosítása az adatoknak az adott célra való alkalmasságát jelenti. A minőségbiztosítás célterületei között tárgyalta az analóg térké-

peket, a vektoros digitális állományt és DAT-állományokat. A digitális ortofotókról megjegyezte, hogy ezzel a jelenlegi szabályozások még nem foglalkoznak.

Az előadó az adatminőség-jellemzők közül tárgyalta a következőket:

- eredet (származás),
- geometriai jellemzők,
- leíró adatok (attribútumok),
- aktualitás,
- teljesség,
- konzisztencia (ellentmondás-mentesség),
- adatgyűjtési technológia,
- adatvédelem,
- hitelesség stb.

Felhívta a figyelmet arra, hogy a földmérési és ingatlan-nyilvántartási adatok találkozási együtthal a geometriai és a jogi adatok kapcsolódását is jelenti!

Megállapította, hogy az ingatlan-nyilvántartás jogilag viszonylag jól szabályozott, továbbá foglalkozott az

Bartos Ferenc MFTTT főtitkár értékeli a tanácskozást

ingatlan-nyilvántartás adatminőségi sajátosságaival.

A tanácskozás befejező részében ismét sor került rövidebb konzultációra, majd *Bartos Ferenc MFTTT* főtitkár zárszava következett. Ennek keretében a főtitkár rövid összefoglaló értékelést (benne statisztikai tájékoztatást) adott. A tanácskozást sikeresnek értékelte, hiszen a rendezvényen a szakma egyik perspektivikus kérdéskörének helyzetét és ennek jövőbeli szerepét vitatták meg. Kiemelte a nagymértékű földhivatali jelenlét (kétharmad) fontosságát, megköszönte az előadók, levezető elnökök és a hallgatóság sikeres szereplését.

Ugyancsak méltatta a minőségirányítással kapcsolatban a FÖMI és az NKP Kht. szerepét.

A magunk részéről a rendezvény mérlegét a következőképpen vonhatjuk meg.

Az MFTTT most is szerencsésen választotta ki a találkozó alaptémáját, hiszen a minőségbiztosítás a földügy teljes területét érinti. Az elhangzott előadások révén a szakágazat egyes részterületeinek jelenlévő képviselői megismerhették a többi területek törekvéseit, problémáit is.

A közreadott információkból a legtöbbet valószínűleg a földhivatali kollégák profitálhattak, hiszen náluk (legalábbis a nem földmérő részlegeknél) a minőségbiztosítás még kezdeti állapotban van, ugyanakkor ők tették ki a résztvevők több mint kétharmadát.

Figyelmet érdemel az a tény is, hogy a szakmai előadások döntő részét a FÖMI (részben az NKP Kht.) és egy-két földhivatal munkatársai tartották. Ez egyúttal érzékelteti azt is, hogy a FÖMI milyen mértékben vállal részt a teljes földügy fejlesztési feladataiból.

Szerencsés dolog volt az is, hogy a szakember-képzés két alapvető intézményének képviselői is tájékoztatást adtak a minőségbiztosítás oktatásának jelenlegi helyzetéről (NYME–Székesfehérvár és BME).

Joó I.²

□

OLTAY TEREM AVATÁSA A BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEMEN

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen szép hagyomány, hogy az előadótermeket a legkiválóbb professzorokról nevezik el. 2002. február 28-án régi adósságát törlesztette az Építőmérnöki Kar: az Általános- és Felsőgeodézia Tanszék nagy előadóterme ettől kezdve *Oltay Károly* nevét viseli.

Az ünnepség – amelyen férjével együtt díszvendégként megjelent *Oltay Augusztá*, *Oltay* professzor unokahúga is – a műegyetemi geodéziaoktatás múltjáról és jelenéről szóló előadássorozattal kezdődött.

Dr. Ádám József tanszékvezető egyetemi tanár megnyitója után *dr. Horváth Kálmán* egyetemi tanár tartott

A kép balszélén az ünnepség díszvendége *Oltay Augusztá*

előadást „Emlékezés *Oltay Károlyra*” címmel, amelyben ismertette *Oltay* professzor 42 éves tanszékvezetői és 52 éves oktatói tevékenységét és szakmai életútját. (A részletesebb adatok után érdeklődő kedves olvasó figyelmébe ajánljuk az [1] alatti cikket.)

A következő előadás „A Gyakorlati Mértan és Vízépítészet Tanszéktől az Általános- és Felsőgeodézia

Tanszékig” címet viselte. Először *Homolya András* egyetemi adjunktus tekintette át a tanszék több, mint 200 éves történetét, ismertette milyen szervezeti és elnevezési változások történtek, valamint a kezdetektől napjainkig kik voltak a tanszékvezetők. Ezt követően *dr. Kis Papp László* egyetemi tanár a jelenlegi oktatási és kutatási feladatokról beszélt.

Az ünnepség végén *dr. Farkas György* egyetemi tanár, az Építőmérnöki Kar dékánja leplezte le az „*Oltay terem*” emléktáblákat, amelyek közül az egyik, a tanszék bejárata előtt a folyosón, a másik, a terem bejáratánál hirdeti *Oltay Károly* meghatározó szerepét a geodézia egyetemi oktatásában.

OLTAY TEREM
OLTAY KÁROLY (1881-1955)
A GEODÉZIA PROFESSZORA
(1913-1955)

A geodézia tudománynak és a szakmánknak komoly elismerés, hogy a már régebben létező „*Kruspér terem*” után most a második neves földmérő professzorról neveztek el előadótermet a Műegyetemen.

IRODALOM:

Dr. Horváth Kálmán: Megemlékezés *Oltay Károly* professzor születésének 120. évfordulóján (Geodézia és Kartográfia, 2001/6. 3-6. old.)

Homolya András